

ONDERZOEKSRAPPORT

De Circularity Gap in kaart: inzichten, obstakels en oplossingen uit het Belgische bedrijfsleven

Colofon

Titel

De Circularity Gap in kaart: inzichten, obstakels en oplossingen uit het Belgische bedrijfsleven

Uitgave

Milgro, mei 2025
www.milgro.eu

Contact

Voor vragen over dit rapport: marketing@milgro.nl

Copyright

© 2025 Milgro. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Inhoud

Inleiding: waarom dit rapport nú nodig is	4
Onderzoeksverantwoording	6
Hoever zijn we echt? De circulaire tussenstand in 2025	7
Overheid als remmer of versneller?	16
Winst met impact: hoe circulariteit loont	23
Grondstoffenschaarste dwingt tot actie	29
Van ambitie naar actie: nu is het moment om het verschil te maken	33

“Slechts 23% van de organisaties handelt grotendeels of volledig circulair. Dat is te weinig, gezien de toenemende druk op grondstoffen en het feit dat Earth Overshoot Day elk jaar naar voren verschuift. Praten over circulariteit is niet meer genoeg. Het is tijd voor actie. Elke organisatie kan bijdragen.”

Gijs Derks,
directeur Milgro

ONDERZOEKSRAPPORT

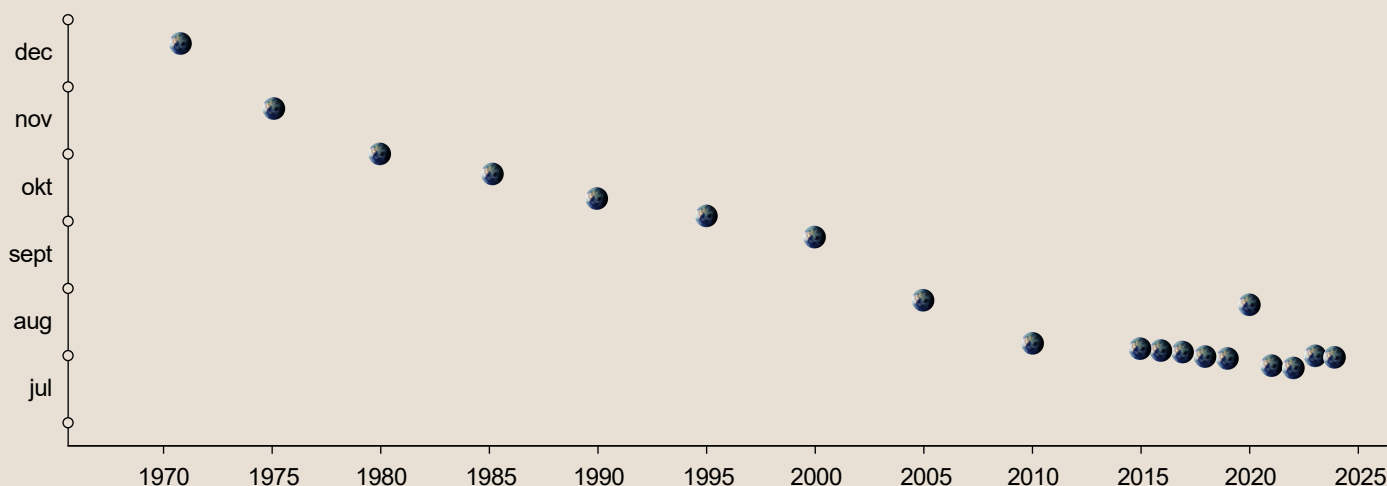
De Circularity Gap in kaart: waarom dit rapport nú nodig is

In 2025 is de nood om circulair te werken groter dan ooit. Wereldwijd neemt de druk op grondstoffen toe door economische groei, bevolkingsgroei en klimaatverandering. Ook geopolitieke spanningen en de beschikbaarheid van grondstoffen hebben impact op het speelveld. Earth Overshoot Day

– de dag waarop we de natuurlijke hulpbronnen voor dat jaar hebben opgebruikt – valt elk jaar vroeger.

Earth Overshoot Day door de jaren heen

Circularity Gap

De Circularity Gap meet het verschil tussen onze huidige circulaire prestaties en de gewenste 100% circulaire economie. Volgens het Circularity Gap Report 2025 is wereldwijd slechts 6,9 procent van de economie circulair; een daling ten opzichte van vorige jaren. En dat terwijl de aandacht voor circulaire economie de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Met andere woorden: hoewel er wereldwijd meer over wordt gepraat, wordt de kloof alleen maar groter.

Milgro streeft naar een wereld zonder afval in 2040. Samen met ons partnernetwerk ondersteunen we organisaties bij het slimmer beheren van hun afval- en reststromen, op een duurzame en rendabele manier. Wij herkennen de positieve impact die bedrijven kunnen hebben op de circulaire transitie. Dit rapport is bedoeld als kompas: het brengt de uitdagingen in kaart, geeft inspirerende voorbeelden en biedt handige tips om stap voor stap mee de kloof te helpen dichten.

De belangrijkste bevindingen

Een greep uit de inzichten die je verder in dit rapport zult ontdekken:

- 90% van de bedrijven zegt (deels) circulair te werken, waarvan slechts 11% volledig circulair is. De urgentie wordt vaak niet gevoeld, waardoor circulariteit geen onderdeel vormt van de duurzaamheidsambitie. De meeste organisaties blijven steken in losse maatregelen.
- Bij 20% van de bedrijven wordt circulariteit niet gemeten. Daardoor ontbreekt gerichte en blijven ambities vaak vaag.
- Zo'n 36% van de bedrijven vindt dat de overheid de stap naar circulariteit eerder moeilijker maakt dan makkelijker. Toch ziet 60 procent wetgeving als essentieel om echt stappen te zetten.
- Ruim twee of de vijf (43%) zeggen dat financiële stimulans of subsidies hen zou helpen om circulaire stappen te zetten.
- Een derde (32%) van de bedrijven wil binnen vijf jaar flinke stappen maken op het gebied van circulariteit, maar veel organisaties hebben geen concreet plan of tijdspad.

Onderzoeksverantwoording

Voor dit rapport is kwantitatief online onderzoek uitgevoerd onder Nederlandse en Belgische beslissingsnemers. De doelgroep bestond uit hoger- en middenmanagement, met verantwoordelijkheden op het gebied van aankoop, facilitair management, milieu of duurzaamheid.

Het veldwerk is uitgevoerd door onderzoeksbureau Markteffect en vond plaats van 25 maart tot en met 3 april 2025. In totaal namen 464 respondenten deel aan het onderzoek, waarvan 311 afkomstig uit Nederland en 153 uit België. De resultaten die in dit rapport worden gepresenteerd, richten zich uitsluitend op de Belgische deelnemers. In de steekproef zijn alle sectoren van het Belgische bedrijfsleven vertegenwoordigd. Daardoor biedt het onderzoek een breed en representatief beeld van de huidige stand van zaken rond circulariteit binnen Belgische organisaties.

1. Hoever staan bedrijven echt?

De circulaire tussenstand in 2025

Om de koers richting circulaire groei te bepalen, is een helder beeld nodig van hoever bedrijven vandaag staan, waar het spaak loopt en wat hen motiveert. In dit hoofdstuk brengen we de huidige situatie in kaart: van de maatregelen die al worden genomen tot de knelpunten die bedrijven ervaren, en van de ambities op papier tot de realiteit in de praktijk.

al volledig circulair noemen. In de praktijk betekent dit dat de meeste organisaties wel bezig zijn met circulaire initiatieven, maar dat die vaak nog maar gedeeltelijk zijn geïntegreerd in hun werking.

De beweging richting circulariteit is dus breed ingezet, maar de transitie naar een volledig circulair bedrijfsmodel bevindt zich in veel gevallen nog in een vroeg stadium.

1.1 Wat gebeurt er al? De eerste stappen naar circulariteit

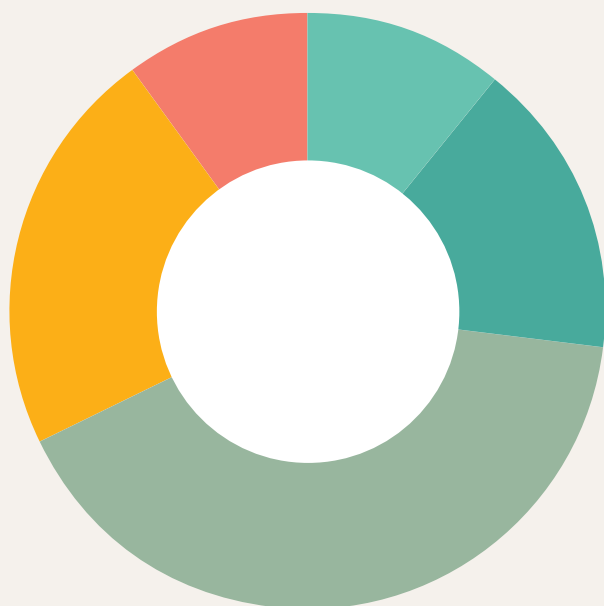
Hoewel bijna alle bevraagde bedrijven aangeven met circulariteit bezig te zijn, kan vandaag de dag slechts elf procent zich

Momenteel is ruim een kwart (27%) van de ondervraagde organisaties grotendeels of volledig circulair

Hoe circulair is uw bedrijf op dit moment?

- Volledig circulair:** het bedrijf is volledig circulair en minimaliseert afval en grondstoffenverbruik (11%)
- Grotendeels circulair:** circulaire principes zijn sterk geïntegreerd in de bedrijfsvoering (16%)
- Deels circulair:** er zijn duidelijke circulaire doelen en er worden meerdere circulaire strategieën toegepast (41%)
- Beperkt circulair:** er worden enkele circulaire maatregelen genomen, maar er is geen beleid (22%)
- Niet circulair:** er zijn (nog) geen circulaire initiatieven of strategieën (10%)

Van welke circulaire maatregelen maakt uw organisatie op dit moment gebruik?

De cijfers spreken voor zich: de wil is er, en veel bedrijven zijn al in beweging. Zo heeft 76 procent van de organisaties stappen gezet om hun afvalproductie te verminderen. Dit is vaak een eerste, laagdrempelige stap richting circulariteit. Het is een sterk fundament om van losse acties toe te werken naar een samenhangende en geïntegreerde circulaire strategie.

Het gebrek aan KPI's bemoeilijkt het concretiseren van circulaire doelstellingen, het meten van vooruitgang en het afleggen van verantwoording

1.2 Meten is weten – maar sturen we al écht?

Veel bedrijven nemen inmiddels circulaire maatregelen, zoals het verminderen van afvalproductie, het hergebruiken van producten of duurzaam aankopen. Maar zonder inzicht in de resultaten blijft circulair ondernemen vaak iets abstract. Door het koppelen van maatregelen aan duidelijke KPI's wordt impact meetbaar en stuurbaar.

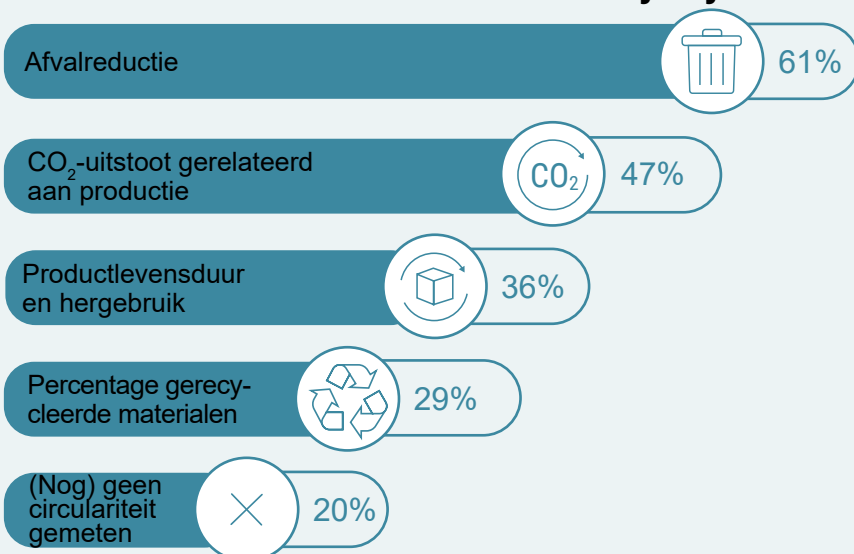
Bijna één op drie (31%) bedrijven geeft dan ook aan nood te hebben aan inzicht in meetmethoden en circulaire KPI's, omdat dit hen zou helpen om circulariteit binnen de organisatie te versterken.

Zo meet 61 procent van de bedrijven afvalreductie, wat goed aansluit bij de meest

genomen maatregel: minder afval produceren. Voor wie inzet op duurzame energie of aankoop, ligt CO₂-uitstoot als KPI voor de hand. Ook hergebruik van producten komt vaak voor, en kan worden gemonitord via de levensduur of het aantal hergebruikcycli. Het gebruik van gerecycleerde materialen laat zich dan weer koppelen aan het aandeel herwonnen grondstoffen in het eindproduct. Opvallend is dat 20 procent van de bedrijven nog géén circulaire KPI's hanteert. Juist hier ligt een kans: kies minimaal één maatregel en start met een eenvoudige meting, zoals het volume restafval of het aantal circulaire leveranciers. Alleen door te meten, Alleen door te meten, maak je impact zichtbaar en kun je gericht bijsturen.

Welke circulaire KPI's houdt uw bedrijf bij?

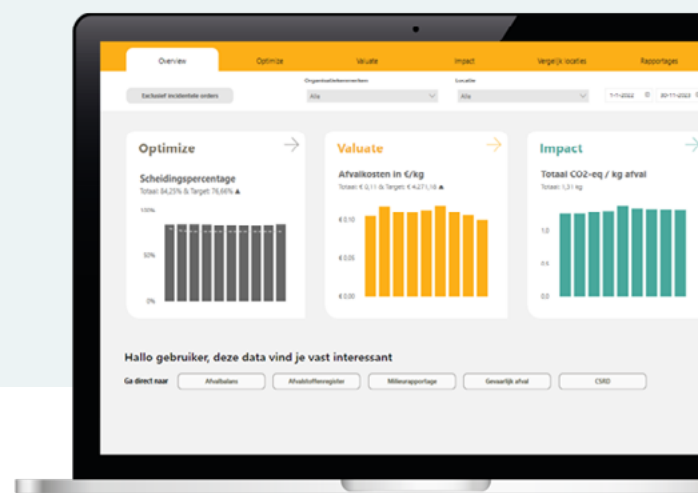

TIP VAN MILGRO

Je kunt niet alles tegelijk meten, maar zet wel die eerste stap. Een goed vertrekpunt daarbij zijn de thema's uit de dubbele materialiteitsanalyse. Die helpt om scherp te krijgen op welke thema's je als organisatie de meeste impact hebt én het grootste risico loopt. Zo weet je waar je je meetinspanningen best op richt.

Bijvoorbeeld: als uit de dubbele materialiteitsanalyse blijkt dat het ESRS-thema 'Hulpbronnengebruik en circulaire economie' materieel is voor jouw organisatie, dan is het verstandig om KPI's te formuleren rond bijvoorbeeld het verminderen van primaire grondstoffen. Dit sluit bovendien goed aan bij de eisen van de CSRD, waarin dubbele materialiteit de basis vormt voor het bepalen over welke thema's je moet rapporteren.

[meer lezen](#)

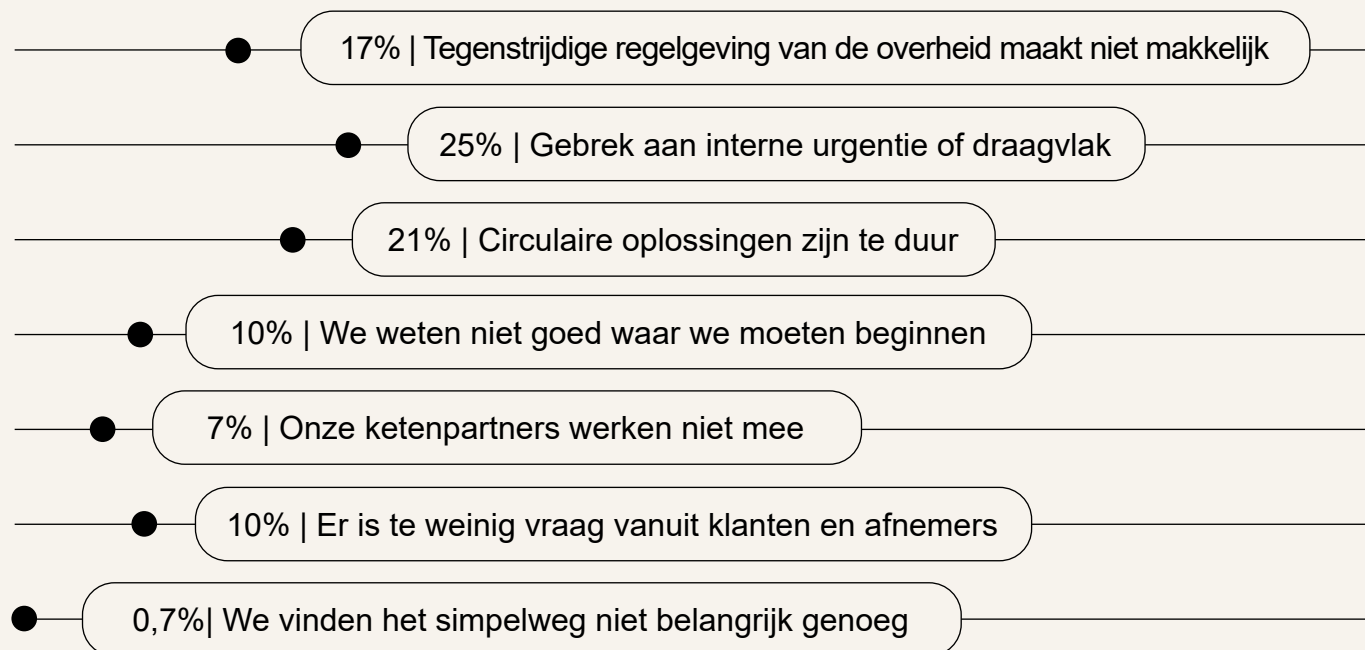

1.3 Tussen willen en doen: wat bedrijven tegenhoudt

Op de weg naar circulariteit komen bedrijven verschillende hinderpalen tegen. De meest genoemde barrière is tegenstrijdige regelgeving vanwege de overheid. Een vijfde (17%) van de ondervraagden geeft aan dat dit circulaire initiatieven eerder belemmert dan stimuleert. Hierover later meer in hoofdstuk 2. Maar ook een gebrek aan interne urgentie of draagvlak vormt een struikelblok, want zonder brede steun binnen de organisatie blijft circulariteit vaak een bijzaak.

Wat is de belangrijkste reden dat uw bedrijf nog niet (volledig) circulair is?

De werknemer van de toekomst wil impact maken

Steeds meer jonge professionals kiezen bewust voor werk met betekenis. Ze willen niet simpelweg uren kloppen of werken voor het loon alleen. Ze zoeken impact. Ze willen bijdragen aan maatschappelijke thema's, zoals duurzaamheid, inclusie of circulariteit. Purpose weegt daarbij steeds vaker zwaarder door dan salaris. Zij zoeken een werkgever die dus niet alleen een carrière biedt, maar ook bijdraagt aan iets groters. Dat maakt de inzet voor thema's zoals circulariteit extra waardevol: je draagt niet alleen bij aan een betere toekomst, maar wordt ook aantrekkelijker voor de werknemer van morgen.

1.4 Circulaire ambities

Ondanks uitdagingen zijn de ambities van Belgische bedrijven groot. Ruim een derde van de ondervraagde organisaties (38%) wil binnen vijf jaar een aanzienlijk deel van hun activiteiten circulair ingericht hebben. Een vergelijkbaar deel (39%) zet in op een forse vermindering van afval en emissies. Een op de vijf (23%) heeft de ambitie om tegen die tijd een volledig circulair bedrijfsmodel te hanteren.

TIP VAN MILGRO

Milgro's tip: Wacht niet op een volledige roadmap. Zet nu een 80%-doel voor 2027 en werk daar stap voor stap naartoe. Circulariteit is geen eindpunt, maar een beweging.

Voor de zomer lanceert Milgro een concreet stappenplan dat je helpt om hier gestructureerd mee aan de slag te gaan. Verwacht een praktische toolkit met heldere stappen, tips en voorbeelden die je houvast biedt in jouw route naar circulariteit.

blijf op de hoogte

Waar ziet uw bedrijf zichzelf op het gebied van circulariteit binnen 5 jaar?

38%

Wij willen een aanzienlijk percentage van onze activiteiten circulair uitvoeren

39%

Wij willen een aanzienlijke vermindering doorvoeren van afval en emissies

20%

Wij willen voldoen aan de wet- en regelgeving rondom circulaire toepassingen, maar hebben ambities die verder gaan

23%

Wij willen de route inzetten naar een volledig circulair bedrijfsmodel

8%

Circulariteit zal geen grote rol spelen in onze bedrijfsvoering

1.5 Wanneer zijn we volledig circulair?

Ook de overheid heeft circulaire ambities, denk aan het doel om in 2050 een volledig afvalloze circulaire Vlaamseeconomie te hebben. Er is dus werk aan de winkel voor organisaties. Hoever zijn zij intussen gevorderd?

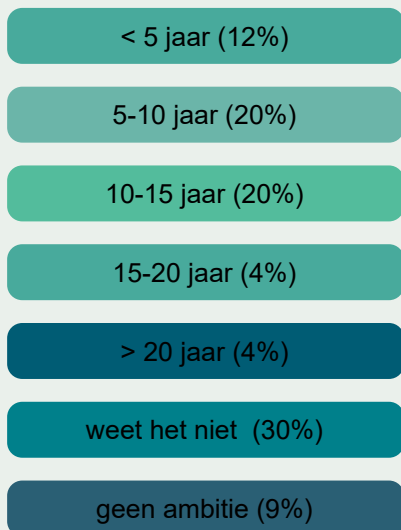
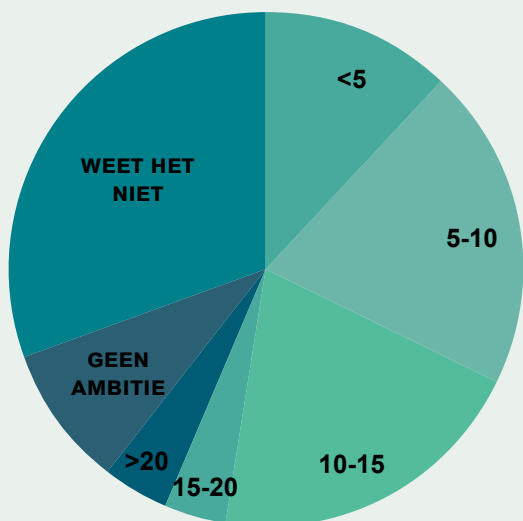
De beweging richting een circulaire economie is bij veel bedrijven duidelijk ingezet. Toch blijft volledige circulariteit voor veel organisaties nog toekomstmuziek. Bedrijven hebben behoefte aan heldere richtlijnen, concrete sturing en een breder draagvlak, zowel intern als in de markt. Door gericht inzicht te geven in zowel de obstakels als kansen, kunnen bedrijven beter ondersteund worden om de kloof tussen ambitie en realiteit te dichten.

An aerial photograph of a sailboat with a white hull and a small orange cabin, sailing on clear, turquoise water. The water's surface is textured with ripples and reflections, and the overall color palette is dominated by various shades of blue and green.

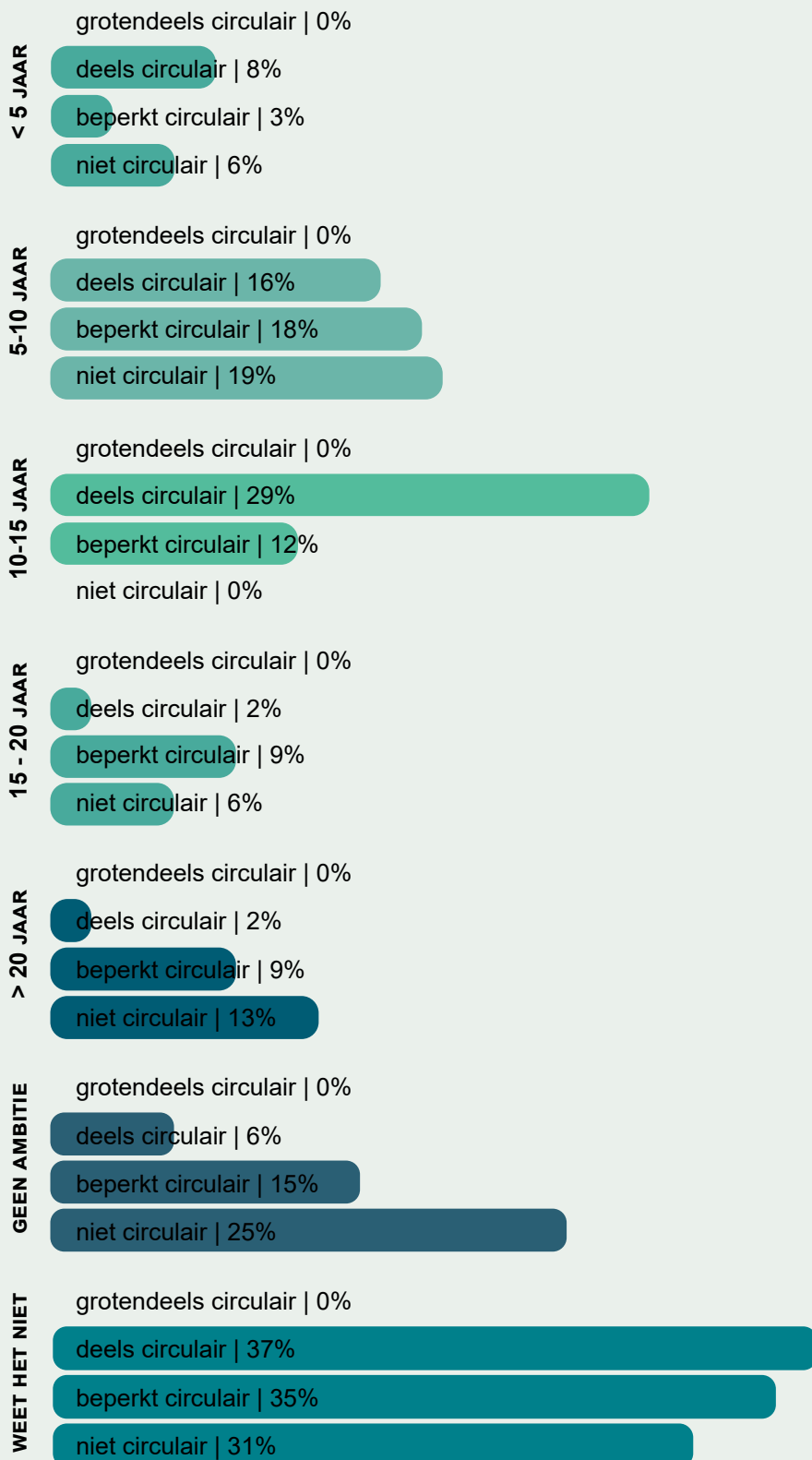
**Een op de vijf
organisaties heeft de
ambitie om binnen
vijf jaar de route naar
een volledig circulair
bedrijfsmodel in te
zetten**

Op welke termijn verwacht uw bedrijf volledig circulair te zijn?

Hoe circulair is uw bedrijf op dit moment?

Uit de grafieken op de vorige pagina kunnen we concluderen dat circulariteit voor het gros van de bedrijven een langetermijnstrategie is: zelfs van de organisaties die al deels circulair zijn, geeft de helft (53%) aan tussen 0-15 jaar nodig te hebben nog om circulair te zijn. Een ander opvallend gegeven: van de organisaties die niet circulair zijn, ziet 53 procent ook geen reden om circulair te worden. Dit betekent niet automatisch dat ze circulariteit onbelangrijk vinden, maar eerder dat ze geen direct voordeel zien voor hun eigen werking, het nog te abstract of complex vinden of denken dat circulariteit voor hun sector niet relevant is.

TIP VAN MILGRO

Wees wetgeving voor en zet koers richting circulair. Bedrijven die nu nog moeten starten, halen de doelstelling van Europa niet om de economie volledig circulair te hebben in 2050. Niet starten is geen optie, want dan lopen bedrijven kans dat ze verplicht worden door wetgeving om circulaire stappen te zetten. Begin vandaag al met het bepalen van richting en het stellen van concrete doelen. Ook als de koers later moet worden bijgestuurd: circulariteit begint met de eerste stap. En die moet nu gezet worden.

Circulaire invloed: Recht op reparatie

De meeste bedrijven bevinden zich nog in een vroege fase van circulair ondernemen: ze nemen losse maatregelen, zoeken naar richting en bouwen aan intern draagvlak. Maar naarmate circulariteit verder professionaliseert, ontstaat er een nieuw speelveld: bedrijven krijgen steeds vaker te maken met externe invloeden die hun strategie en processen rechtstreeks beïnvloeden. Denk aan strengere rapportageverplichtingen, veranderende klantverwachtingen én nieuwe wetgeving.

Een actueel voorbeeld is de Europese Richtlijn (EU) 2024/1799, over het recht op reparatie. Deze wet heeft als doel om consumenten meer mogelijkheden te geven om producten te laten herstellen in plaats van vervangen. Daarmee wordt reparatie niet alleen aantrekkelijker, maar ook wettelijk afgedwongen als voorkeursoptie.

De richtlijn is op 10 juli 2024 gepubliceerd en trad op 30 juli 2024 in werking. Lidstaten, waaronder België, hebben tot 31 juli 2026 de tijd om de regels in nationale wetgeving te verwerken. Daarna worden deze eisen verplicht voor producenten en verkopers.

Voor bedrijven betekent dit een belangrijke verschuiving: circulair werken is niet langer alleen iets wat je wilt doen, maar steeds vaker iets wat je moet doen. Ontwerpkeuzes, logistiek, service en aftersales – alles moet beter afgestemd worden op herstel, hergebruik en langere levensduur.

In het volgende hoofdstuk gaan we dieper in op deze externe invloeden. Welke rol speelt de overheid in de circulaire transitie? En ervaren bedrijven beleid als steun of juist als hindernis?

2. De overheid **remof** katalysator?

Wet- en regelgeving speelt een sleutelrol in de circulaire transitie. Waar bedrijven enerzijds barrières ervaren door onduidelijke of tegenstrijdige regelgeving, maar zien anderzijds ook het potentieel van stimulerend beleid om echte verandering te versnellen. Een doordacht en effectief beleid zou het mogelijk maken om bedrijven op schaal te ondersteunen en zo de circulaire economie daadwerkelijk dichterbij te brengen.

2.1 De impact van Europese regelgeving

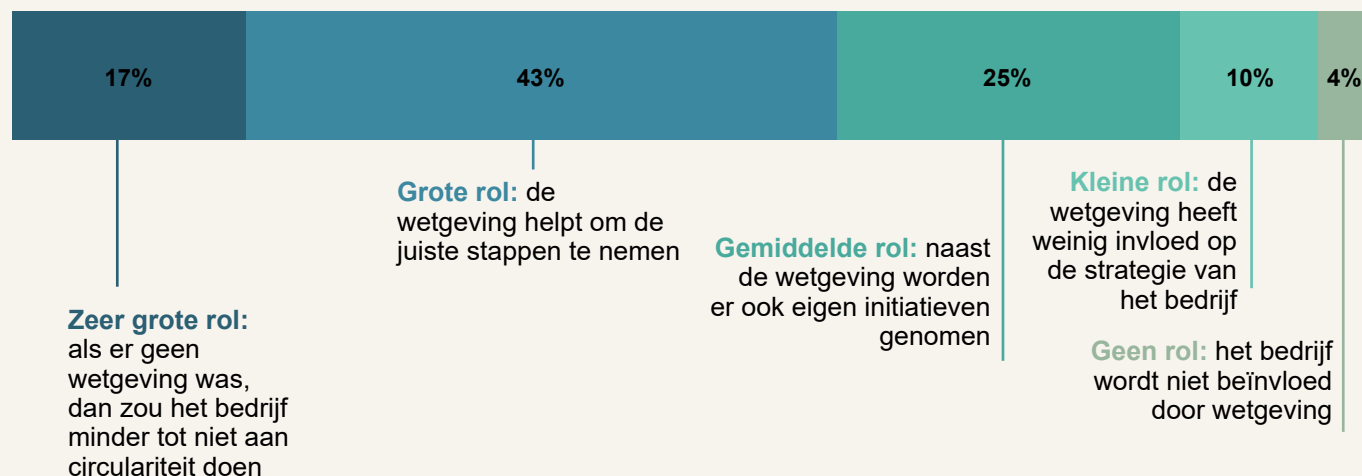
De invloed van Europese beleidsontwikkelingen op de strategische keuzes van bedrijven neemt steeds verder toe. De invoering van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) verplicht grotere bedrijven verplichtingen om transparanter te rapporteren over hun duurzaamheidsbeleid, inclusief hun

circulaire initiatieven. Ook andere Europese initiatieven zoals wegwerpverboden (EU Single-Use Plastics Directive) en bredere regelgeving rondom ecodesign (Ecodesign for Sustainable Products Regulation) en recyclage (bijvoorbeeld Packaging and Packaging Waste Regulation en EU Waste Framework Directive) beïnvloeden het speelveld. Deze regels stimuleren bedrijven om circulair denken structureel te verankeren in hun strategie en dagelijkse werking.

Toch blijkt dat veel bedrijven moeite hebben om deze Europese kaders correct te interpreteren en te vertalen naar hun dagelijkse werking. De vraag naar ondersteuning en duidelijke richtlijnen vanwege overheden klinkt dan ook steeds luider. Daarnaast zorgt de Europese regelgeving voor druk op het concurrentievermogen van bedrijven in een internationale context.

In hoeverre spelen overheidsmaatregelen* en regelgeving een rol bij uw circulaire ambities? Denk aan het verbod op wegwerpplastic, strengere regels voor afvalscheiding of de CSRD.

CSRD-verplichting: een tijdrovende opgave

De invoering van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) betekent een forse uitbreiding van de rapportageverplichtingen voor bedrijven. Het gaat hierbij niet alleen om het rapporteren van milieugegevens, maar ook om het aantonen van beleid, doelstellingen en de voortgang daarop. Dat vraagt om gestructureerde processen, betrouwbare data en interne afstemming over afdelingen heen.

In hoofdstuk E5 wordt gerapporteerd op het afvalproces, waarin bedrijven verplicht zijn te rapporteren over afvalvolumes, verwerkingsmethoden en de bijbehorende milieu-impact. Maar daar stopt het niet. Bedrijven moeten ook inzicht geven in de

kansen en risico's rond afval, het beleid en de doelstellingen die ze hanteren én de acties en beschikbare middelen die ze inzetten om deze doelen te behalen.

Het verzamelen, structureren en interpreteren van al deze gegevens is tijdrovend en vraagt om specialistische kennis. Daarom is het van groot belang om de juiste leveranciers aan te haken: partijen die niet alleen kunnen voorzien in rapportages, maar ook inhoudelijk kunnen meedenken over beleid en ondersteuning kunnen bieden bij het realiseren van doelstellingen. Zo wordt het werk van duurzaamheidsmanagers verlicht én wordt er voldaan aan de wetgeving met betekenisvolle inzichten die bijdragen aan echte verduurzaming.

[lees volledige casus](#)

2.2 De ervaren barrières door regelgeving

De overheid speelt een belangrijke rol in de circulaire transitie. Vanuit bedrijven is er behoefte aan richting, duidelijkheid en houvast.

Samenhangende regelgeving en gerichte ondersteuning vanuit de overheid kunnen bedrijven helpen om sneller en doeltreffender te verduurzamen. Maar hoe staat het daar eigenlijk mee?

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

De overheid doet te weinig om bedrijven te helpen bij de overgang naar circulariteit

56%

Onze branche zal zonder strengere wetgeving nooit écht circulair worden

50%

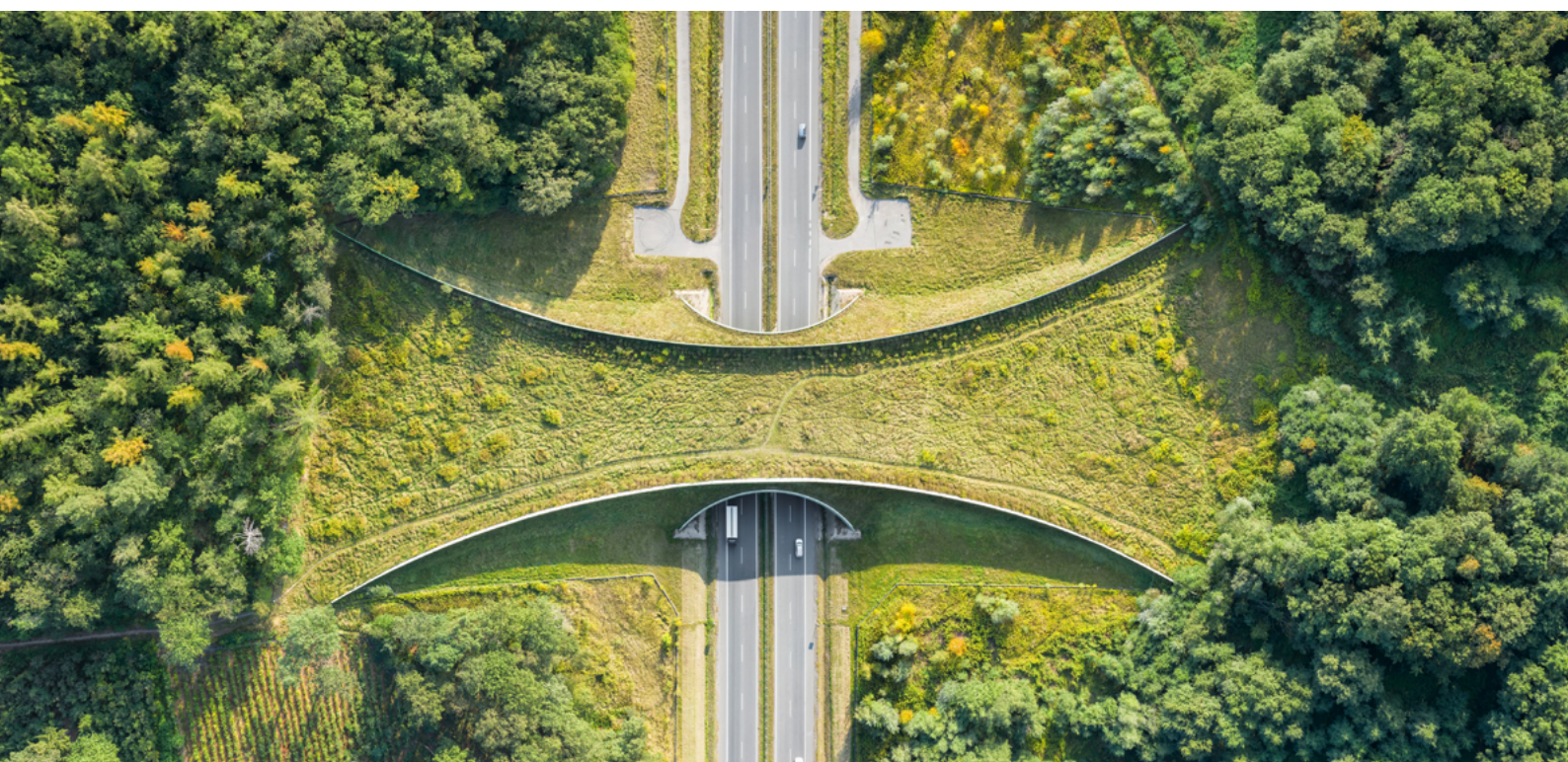
Door de vele nieuwe regelgeving over circulariteit weten we niet goed wat we precies moeten doen

42%

De overheid maakt het nemen van de stap naar circulair eerder moeilijker dan makkelijker

36%

42% van de ondervraagden ziet door de bomen het bos niet meer: door de vele nieuwe regelgeving over circulariteit weten zij niet goed wat ze precies moeten doen

België biedt duidelijke kaders aan bedrijven en stimuleert hiermee het circulair ondernemerschap

Lessen uit Nederland: een blik over de grens

Op het gebied van circulaire regelgeving en afvalbeheer loopt België op sommige vlakken voor op Nederland. Maar andersom valt er ook van onze noorderburen te leren. Zo ligt Dutch Overshoot Day veel verder weg dan Belgium Overshoot Day. In 2025 viel Earth Overshoot Day voor Nederland op 5 mei, terwijl België deze al op 27 maart bereikte. Dit verschil wijst op efficiënter grondstoffengebruik en een bredere inzet op afvalpreventie en ketensamenwerking.

LAP3: richting geven aan afvalbeheer

Het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) stelt duidelijke doelen voor afvalpreventie, hergebruik en recycling. Het onderscheidt hoog- en laagwaardige toepassingen

en stimuleert bedrijven om verder te kijken dan scheiding alleen: ook naar ontwerp en verwaarding van reststromen.

UPV: van afval naar ontwerp

Via uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) blijven producenten verantwoordelijk voor hun producten, ook als die afval worden. Dit bevordert circulair ontwerp, terugnane en hergebruik. Nederland loopt hiermee voorop binnen Europa.

Dankzij deze instrumenten en praktijkervaring weet Nederland zijn Overshoot Day stap voor stap op te schuiven – een tastbare les in de kracht van gericht beleid en circulair ondernemerschap.

[meer informatie](#)

“Een circulaire economie vraagt om duidelijke spelregels. De cijfers laten zien dat er behoefte is aan wetgeving, maar dat de huidige wetgeving te vaak onduidelijk of tegenstrijdig is. Bedrijven willen niet worden geconfronteerd met steeds veranderende of tegenstrijdige regels; ze hebben behoefte aan helderheid, voorspelbaarheid en een stimulerend kader dat investeringen in circulariteit beloont in plaats van frustreert. Het onlangs gepubliceerde Omnibuspakket van de Europese Commissie speelt hier een belangrijke rol in. Deze is in het leven geroepen om de rapportagelast rondom onder andere de CSRD te verlichten en te verduidelijken. Voor veel organisaties betekent dit minder verplichtingen of zelfs uitstel van rapportage, maar juist dat vormt een risico: circulariteit dreigt naar de achtergrond te verdwijnen. Heldere, stimulerende kaders blijven essentieel om duurzaamheidsdoelen niet uit het oog te verliezen. Want wie nu inzet op transparantie en ketenverantwoordelijkheid, plukt daar straks de vruchten van.”

Gijs Derks

algemeen directeur Milgro

2.3 Zo wordt de overheid partner in transitie

We zien dat bedrijven niet vragen om minder regels, maar om duidelijke regels: eenduidig, toekomstgericht en ondersteunend. Als de overheid de moed toont om richting te geven en het speelveld transparant te maken, kan zij uitgroeien tot een echte motor zijn van de circulaire economie in België. Maar wat kan de overheid doen om bedrijven een circulaire push te geven?

Hier blijken financiële prikkels een doorslaggevende factor te zijn. Zo geeft 43 procent van de bevraagde bedrijven aan dat subsidies of andere vormen van financiële

stimulans hen zou helpen om circulaire stappen te zetten.. Door zulke prikkels in te zetten, kan de overheid niet alleen bedrijven ondersteunen in hun transitie naar een circulaire economie, maar tegelijk ook economische groei bevorderen.

3. Winst met impact: hoe circulariteit loont

Voor bedrijven is circulariteit steeds minder een louter ideologische keuze, en steeds vaker een rationele en economische overweging. Organisaties die met circulariteit bezig zijn, halen inmiddels al rendement uit hun circulaire activiteiten, of zien het op zijn minst als een strategische investering in de toekomst. Het wordt steeds duidelijker dat duurzaamheid en economische waarde geen tegenpolen zijn, maar elkaar juist kunnen versterken.

3.1 De businesscase van circulariteit

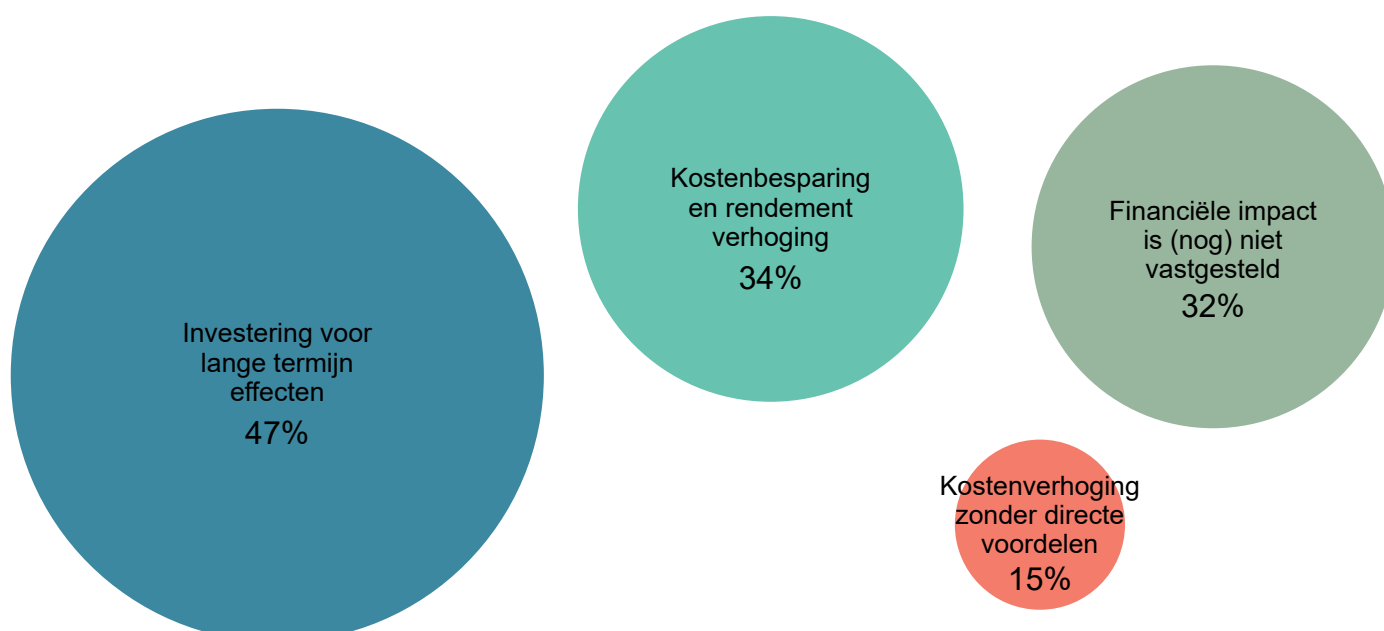
De manier waarop bedrijven de financiële impact van circulariteit ervaren, loopt sterk uiteen. Zo ziet bijna de helft van de ondervraagde bedrijven (47%) circulariteit vooral als een investering voor de lange termijn. Daartegenover staat een minder positieve

groep: 15 procent beschouwt circulariteit als een kostenpost zonder onmiddellijk voordelen.

Opvallend is dat bij ruim een derde van de bedrijven (32 procent) de financiële impact van circulariteit nog helemaal niet vastgesteld is. Zij weten dus simpelweg nog niet wat circulariteit hen oplevert of kost.

Dat circulaire businessmodellen de toekomst zijn, is intussen geen kwestie meer van geloof, maar van noodzaak én economische logica. Denk aan modellen die draaien om herstelling, hergebruik, terugnname, gedeeld gebruik of product-as-a-service (PAAS). Niet alleen helpen deze modellen om de milieu-impact drastisch te verlagen, ze maken bedrijven ook minder afhankelijk van schaarse grondstoffen én openen nieuwe inkomstenstromen.

Wat is de financiële impact van circulariteit op uw bedrijfsvoering?

De Circularity Gap 2025 laat echter zien dat we er wereldwijd nog lang niet zijn. Slechts 6,9% van de wereldeconomie is op dit moment circulair. Sterker nog, sinds 2018 is dat percentage gedaald – ondanks toenemende beleidsdruk en publieke aandacht. Maar het rapport biedt ook perspectief: de circulaire economie heeft het potentieel om tegen 2030 wereldwijd zo'n \$4,5 biljoen aan extra economische waarde te genereren. Die schatting, afkomstig uit Accenture's rapport *Waste to Wealth*, is gebaseerd op het principe dat economische groei losgekoppeld kan worden van grondstoffengebruik. Andere platforms, zoals het World Economic Forum en PACE, onderschrijven dit potentieel. Wat betekent dit voor bedrijven? Dat wie nu inzet op circulaire strategieën – van circulaire ketensamenwerking tot PAAS-constructies of retourlogistiek – niet alleen bijdraagt aan het grotere geheel, maar ook voorsprong neemt in het bouwen aan robuuste, veerkrachtige én rendabele businessmodellen.

3.2 De winst van minder verspillen

Wanneer bedrijven gevraagd wordt wat hun bedrijf is beweging zou brengen om de circulaire transitie aan te gaan, springt één reden er duidelijk uit: kostenbesparing. Maar liefst 61 procent van de bedrijven noemt dit als hun voornaamste drijfveer. Dit aandeel ligt aanzienlijk hoger dan het aantal bedrijven dat circulariteit vooral nastreeft omwille van milieuoverwegingen of reputatievoordelen.

TIP VAN MILGRO

Breng niet alleen de baten van circulariteit in kaart, ook de zachte voordelen. Tel niet alleen financiën, maar ook risicoreductie en klant- en medewerkerstevredenheid mee.

Van bijproduct naar waardevolle grondstof

Bij de productie van plantaardige voedingsmiddelen – zoals soja- en haverdranken – ontstaan reststromen, denk aan sojahullen en afgekeurde bonen. Ook in de notenverwerking, bijvoorbeeld bij pindakaas en pindasaus, blijven bijproducten zoals pindagruis en -vliezen achter. Deze stromen worden vaak verwerkt als biomassa voor vergisting. Dat lijkt duurzaam, maar brengt kosten met zich mee, zorgt voor CO₂-uitstoot en belast de vergistingsmarkt. Terwijl er méér waarde in zit.

De omslag: van laag naar hoogwaardig gebruik

Door kennis van grondstofeigenschappen, ervaring in de voedselketen en samenwerking met de juiste partners, zijn deze bijproducten

uitstekend op te waarderen. Denk bijvoorbeeld aan diervoedergrondstof voor de feed-industrie of als ingrediënt, zoals plantaardige oliën of ontbijtproducten

Resultaat

- Kostenbesparing op afvoer en verwerking
- CO₂-reductie door kortere ketens en minder vergisting
- Minder verspilling, méér circulaire waarde
- Nieuwe toepassingen in food & feed

Praktische tip:

Wil je reststromen ombuigen naar diervoeder? Zorg dan voor een GMP+ certificering. Dit is een randvoorwaarde om veilig en professioneel toegang te krijgen tot de diervoederketen.

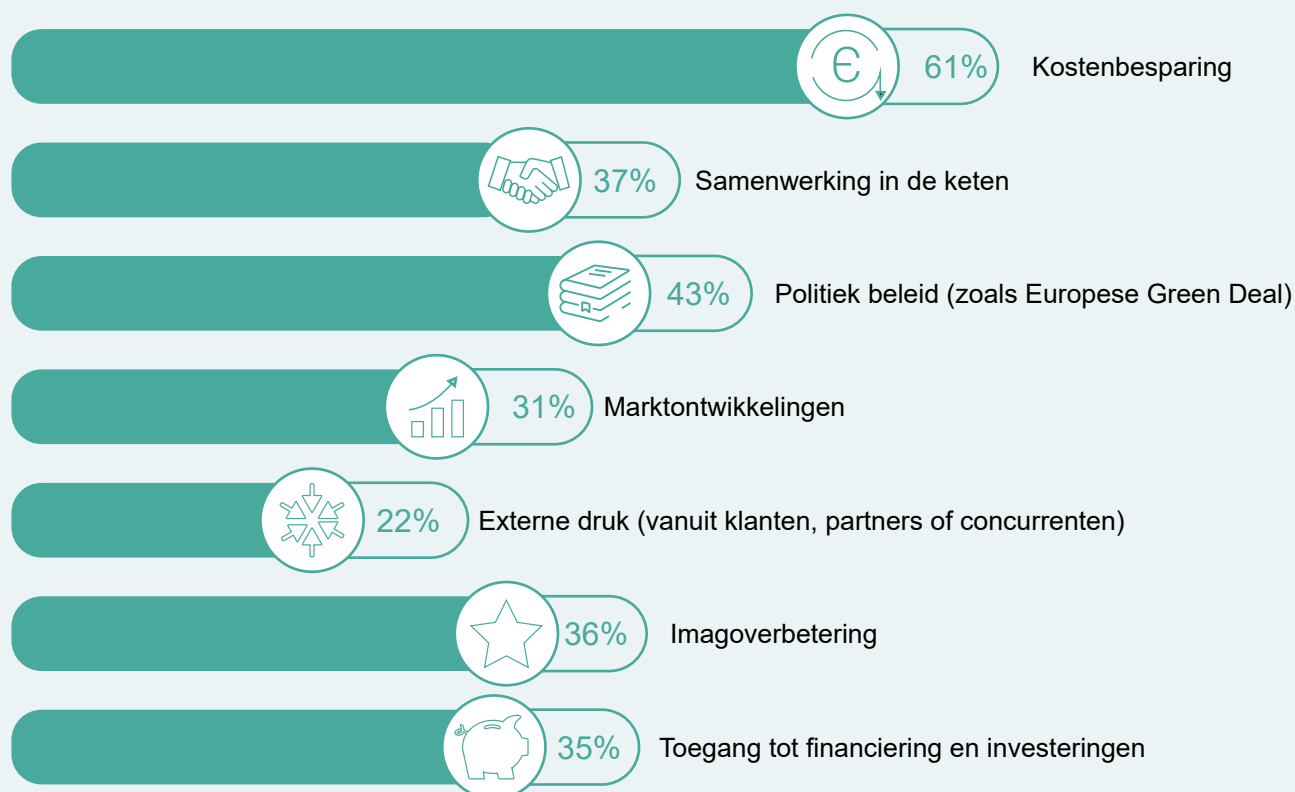

Samenwerking in de keten: retourlogistiek

Picnic staat bekend om zijn efficiënte bezorgdienst waarbij boodschappen met compacte elektrische wagentjes rechtstreeks aan huis worden geleverd. Wat eerst een vanzelfsprekend onderdeel van de logistiek leek – een lege terugrit naar het distributiecentrum – bleek bij nader inzien een gemiste kans. Deze ‘lege kilometers’ kosten immers energie, tijd en capaciteit, zonder dat ze directe waarde opleveren. Picnic besloot deze verspilling tegen te gaan en zette de terugrit functioneel in. Klanten kunnen nu retourpakketten meegeven aan de bezorger, evenals recyclebare materialen

zoals lege flessen, batterijen en koffiecups. Hierdoor wordt het bestaande logistieke netwerk niet alleen duurzamer benut, maar levert het ook extra klantwaarde op én een nieuwe inkomstenbron. Voor het ophalen van retourzendingen of recyclestromen kunnen samenwerkingen worden opgezet met partners of producenten, wat bijdraagt aan het verdienmodel van Picnic. Resultaat: minder lege kilometers, een efficiënter en duurzamer logistiek proces, extra service voor klanten én een rendabele toevoeging aan het businessmodel – een klassieke win-win-win.

Welke van de onderstaande acties zou uw bedrijf in beweging brengen om de circulaire transitie aan te gaan?

Circulariteit wordt steeds vaker gezien als een slimme investering die economische voordelen kan opleveren. Kostenbesparing is vaak de katalysator, maar bedrijven die verder kijken zien dat circulariteit méér oplevert: meer grip, meer efficiëntie en een grotere toekomstbestendigheid.

3.3 De groeiende urgentie

De realiteit van het financiële kostenplaatje én waarom dit noodzakelijk is, dringt steeds

dieper door in het bedrijfsleven. Maar liefst een derde van de bevroagde bedrijven (33%) verwacht dat organisaties die binnen 5 tot 10 jaar geen aanzienlijk deel van hun omzet in duurzaamheid investeren, het niet zullen niet overleven. Dit sentiment benadrukt dat circulariteit niet alleen wordt gezien als een manier om maatschappelijk verantwoord te ondernemen, maar ook als een strategische noodzaak in een veranderende economie.

Een derde van de ondervraagden denkt dat bedrijven die in de nabije toekomst niet in duurzaamheid investeren, zullen verdwijnen

download stappenplan

Begin bij het laaghangend fruit

Minder afval = minder kosten. Ga dus aan de slag met Zero Waste. Vier stappen hiernaar toe zijn:

Stap 1: Scheid afval aan de bron

Zorg voor een logische inzamelstructuur met heldere instructies en zo min mogelijk restafvalbakken. Combineer dit met gedragssturing via campagnes, workshops of e-learnings, zodat medewerkers afval scheiden vanzelfsprekend vinden.

Stap 2: Kies hoogwaardige verwerkers

Selecteer inzamelaars die inzetten op hergebruik en recycling, niet op verbranden of storten. Zo benut je afval als grondstof en draag je actief bij aan de circulaire economie én het uitstellen van Earth Overshoot Day.

Stap 3: Voorkom grondstoffenverlies in de keten

Breng met een LCA (levenscyclusanalyse) en ketensamenwerking in beeld waar grondstoffen verloren gaan. Pas productontwerp, aankoop en logistiek hierop aan. Kies leveranciers die circulaire oplossingen bieden, zoals retourstromen en herbruikbare verpakkingen.

Stap 4: Zie de meerwaarde van #MoveTheDate

Zero Waste is meer dan afvalreductie. Het versterkt je merk, vergroot je aantrekkingskracht als werkgever en helpt te voldoen aan rapportageverplichtingen zoals de CSRD. Zo creëer je winstgevende duurzaamheid.

4. Grondstoffenschaarste dwingt tot actie

Grondstoffenschaarste: het tekort aan natuurlijke materialen die nodig zijn voor de productie van goederen, omdat de vraag groter is dan het beschikbare aanbod. Dit is al lang geen abstract toekomstscenario meer, maar een realiteit die steeds tastbaarder en urgenter wordt. Eén op de vier Belgische bedrijven voelt de impact van schaarste inmiddels direct in hun bedrijfsvoering. Daarnaast voorziet een groeiend aantal organisaties problemen op korte termijn.

Dit vergroot de noodzaak om circulair te gaan denken én vooral te gaan handelen. Bedrijven die nu investeren in duurzame strategieën versterken niet alleen hun concurrentiekracht, maar wapenen zich ook tegen de risico's die grondstoffenschaarste met zich meebrengt.

Grondstoffenschaarste: hoe komt het wat kunnen we doen?

Volgens het VN-rapport Bend the Trend is ons wereldwijde grondstoffengebruik de belangrijkste motor achter de klimaatcrisis. Zonder ingrijpen zal dat gebruik in 2060 met 60 procent zijn toegenomen, wat leidt tot ecologische schade, stijgende kosten, en toenemende ongelijkheid tussen landen. Die groei wordt aangedreven door factoren zoals bevolkingsgroei, inefficiënte productie, overconsumptie en een economie waarin grondstoffen na één keer gebruiken worden weggegooid in plaats van behouden.

Toch is er hoop: we kunnen de trend buigen door te kiezen voor circulaire oplossingen. Dat betekent slimmer ontwerpen, hergebruik stimuleren, verspilling tegengaan en efficiënter produceren. Ook bedrijven spelen hierin een rol. Want wie nu investeert in circulair denken, voorkomt schaarste, drukt kosten en bouwt aan toekomstbestendige ketens. Kortom: meer doen met minder. En dat begint met inzicht in je materiaalstromen.

Meer over het 'Bend the Trend'-rapport?

[lees verder](#)

4.1 Wat als het écht opraakt? Tijd om voor te sorteren

De bezorgdheid over de beschikbaarheid van essentiële grondstoffen neemt snel toe. Zo verwacht 43 procent van de bedrijven dat de belangrijke grondstoffen voor hun primaire processen op korte termijn op zullen raken als we aan dit tempo doorgaan. Daarnaast wordt lineaire mijnbouw voor bepaalde grondstoffen steeds ingewikkelder. Niet alleen door de geologische locatie, maar ook door wie het bezit. Dat betekent dat grondstoffen er misschien wel zijn, maar dat we er simpelweg niet aan kunnen komen en ook dit scenario brengt risico's met zich mee. Dit vooruitzicht zet bedrijven onder druk om alternatieve strategieën te ontwikkelen, bijvoorbeeld door over te stappen op hergebruik van materialen, in te

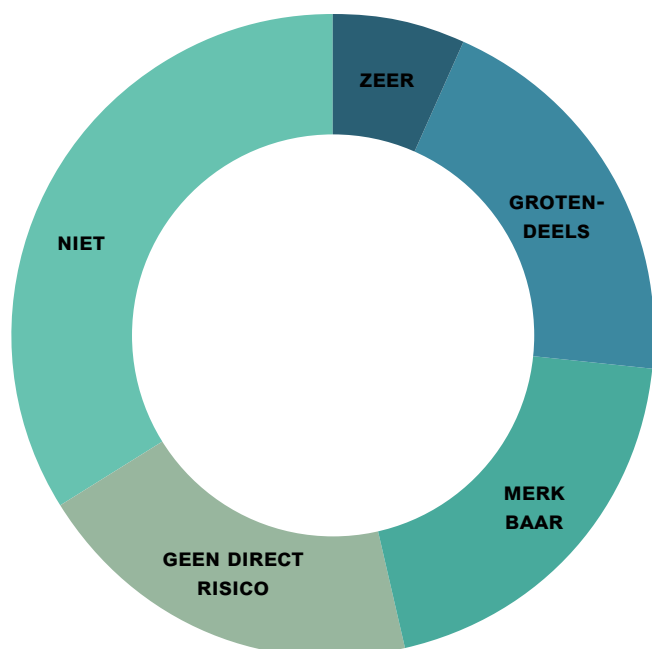
zetten op recyclage of hun afhankelijkheid van specifieke grondstoffen actief te verminderen.

De verwachting van tekorten laat zien dat circulaire bedrijfsmodellen geen 'nice to have' meer zijn, maar een strategische noodzaak worden om operationele continuïteit te waarborgen.

4.2 Afhankelijkheid van schaarse grondstoffen

47 procent van de Belgische bedrijven is in meer of mindere mate afhankelijk van schaarse grondstoffen, en merken dat dit een risico vormt voor hun werking. Voor zeven procent van die bedrijven is de afhankelijkheid zelfs zo groot dat hun kernactiviteiten zonder deze grondstoffen vrijwel onmogelijk zouden zijn.

Hoe afhankelijk is uw bedrijf van schaarse of moeilijk verkrijgbare grondstoffen?

- We zijn **zeer afhankelijk** en dit vormt een groot risico voor onze continuïteit (7%)
- We zijn **grotendeels afhankelijk** en dit beïnvloedt onze bedrijfsvoering (20%)
- We ervaren **merkbare afhankelijkheid**, sommige grondstoffen zullen moeilijker verkrijgbaar worden, maar ondernemen nog geen actie (20%)
- We zijn enigszins afhankelijk, maar dit vormt **geen direct risico** (20%)
- We zijn helemaal **niet afhankelijk**, wij gebruiken geen schaarse of moeilijk verkrijgbare grondstoffen (34%)

TIP VAN MILGRO

Inventariseer je top 5 grondstoffen en stel voor elk een risicoprofiel op. Denk na over drie vragen: hoe schaars is de grondstof, hoe vervangbaar is ze en hoe afhankelijk ben je ervan? Dat is je vertrekpunt.

Zo'n analyse helpt niet alleen om risico's beter in kaart te brengen, maar ook om kansen te zien. Zo kan je bijvoorbeeld keuzes maken om grondstoffen in eigen beheer te houden, iets waar steeds meer organisaties voor kiezen. Want door op die manier meer grip te krijgen op je materiaalstromen, word je minder gevoelig

voor prijsfluctuaties en leveringsproblemen, verhoog je de kwaliteit en traceerbaarheid van je producten, én zet je concrete stappen op de circulaire ladder.

De helft van de organisaties zegt dat de kosten die ze moeten maken om circulair te zijn, zullen resulteren in een hogere prijs voor de eindklant

4.3 Als grondstoffen schaars worden, betaalt iedereen de prijs

Bijna de helft van de bedrijven (48%) verwacht dat grondstoffenschaarste zal leiden tot hogere prijzen voor producten en diensten. Veel organisaties voorzien dan ook dat zij deze kostenstijgingen deels zullen moeten doorberekenen aan hun eindklanten. Grondstoffenschaarste vormt daarmee niet alleen een risico voor de continuïteit van bedrijven, maar zet ook hun concurrentiepositie en klantrelaties onder druk.

Grondstoffenschaarste maakt de noodzaak om circulair te werken urgenter dan ooit. Bedrijven die hierop anticiperen, creëren niet alleen duurzame waarde, maar bouwen ook een stevig fundament voor hun toekomstige weerbaarheid en succes.

Circulariteit stopt niet bij je voordeur

Grondstoffenschaarste dwingt bedrijven om opnieuw naar hun processen te kijken. Wie toekomstbestendig wil blijven, moet niet alleen slimmer omgaan met materialen, maar circulariteit verankeren op alle niveaus van de organisatie. Van strategie tot operatie, van KPI's tot rapportage: circulariteit wordt steeds meer een sturend principe.

Maar circulariteit stopt niet bij de voordeur van je eigen organisatie. Wie écht circulair wil opereren, kijkt ook kritisch naar zijn keten. Want hoe duurzaam zijn de leveranciers waarmee je samenwerkt?

Een instrument als Ecovadis helpt organisaties om de duurzaamheidsprestaties van hun leveranciers inzichtelijk te maken. Het platform beoordeelt de duurzaamheidsprestaties van leveranciers op thema's zoals milieu, ethiek, arbeidsomstandigheden en duurzaam aankopen. Organisaties kunnen zo hun volledige supply chain toetsen en versterken. Circulariteit wordt daarmee niet alleen een intern verbeterproces, maar een gedeelde verantwoordelijkheid binnen de hele keten. Juist daar ligt de sleutel om de grondstoffentransitie echt te versnellen.

Kostenbesparing is de grootste drijfveer richting circulariteit. Toch weet meer dan een derde van de ondervraagde bedrijven nog niet wat circulariteit hen financieel oplevert of kan opleveren

5. Van ambitie naar actie: nu is het moment om het verschil te maken

De cijfers zijn duidelijk: het Belgische bedrijfsleven wil stappen zetten om circulair te worden, maar worstelt vaak met de vraag hoe. Bedrijven zijn in beweging: 90 procent neemt al circulaire maatregelen. Toch meet een vijfde niet wat het oplevert, en ontbreekt vaak een duidelijke richting. De ambities zijn hoog, maar zelden concreet. Interne urgentie, draagvlak en houvast zijn bepalende succesfactoren. Maar zonder meetbare doelen blijft circulariteit vrijblijvend. Focus en sturing maken het verschil tussen losse acties en structurele verandering.

Ondertussen wordt de wetgeving vanwege de overheid door veel bedrijven enerzijds gezien als obstakel én anderzijds tot als sleutel tot

versnelling. De roep om duidelijke, werkbare regels klinkt dan ook steeds luider. Heldere kaders helpen organisaties hun circulaire koers uit te zetten en vol te houden.

Kostenbesparing is de belangrijkste drijfveer richting circulariteit. Toch weet meer dan een derde nog niet wat circulariteit hen financieel oplevert of kan opleveren. En dat terwijl de druk toeneemt: grondstoffenschaarste maakt materialen duurder en minder beschikbaar, wat directe impact heeft op kosten én continuïteit. Het gebrek aan inzicht is daarom zonde, want circulariteit loont alleen als je weet waar de waarde zit. Bedrijven die breder kijken dan alleen kosten, bouwen aan weerbaarheid en klantvertrouwen.

TIP VAN MILGRO

Klaar voor de volgende stap?

Ben je nog niet in actie gekomen? Dan is dit het moment om te starten.

Ben je al begonnen? Blijf dan het tempo vasthouden.

De circulaire transitie is geen sprint, maar een continu proces. Dit rapport biedt geen eindconclusie, maar een uitnodiging: zet een volgende stap. Of het nu gaat om het kiezen van één KPI, het aanscherpen van je doelstellingen, of het herzien van je samenwerking in de keten – elk initiatief telt.

Meer grip op de Circularity Gap? Ontdek hoe we samen de kloof kunnen dichten. Op onze kennispagina vind je praktische resources zoals webinars, blogs en een concreet stappenplan.

[meer info](#)

[contact](#)